

Den Ham (Hoogland) F. 141 (H.)

1. astē kipe en kram zin bm en bmeze ban
2. mm kaməɔ.t is tē blume gə.ngite
3. tegəwɔdəX spmēze alenəXmər met məsi-v-n | gra.s-məsin |
4. spə.jən iz en zwər vərək | la.stəX |
5. updāfip kregəzə vərʃiməlt bro.ət (krige is teg.tijd)
6. dē tmərma-n hetən splintər mze en mzeən vɪjər
7. dē ʃpər liktē zən lɪpən of | ən likstē.n |
8. mdfəbrik isniks tē zin
9. kəm ji hir mən ki-nt | kintjə |
10. kastələ.in givəns fir pətjəs bi:ər - englə.s - englə.ʃə | bə.s | ən kəp malək | ənkomətjə kə.fi |
11. brəjəns twe kilo: ouden en pənt ofir krikē (krikē zijn kleine donkerblauwe pruimen) | ka.rsə = kersen - mərələ = morellen | (krikē zijn altijd klein)
12. zə hēbē en hən məsəv.və dri litər vr.ɲ əpədruŋkə | əpəzə.əpə is platter | ən kə.ɲ jəne.vər - kəjak |
13. hēi və.ume mətənknəpəl slʃ.ən (dreigen —)
14. ik het sē kni əzi.ən (knijē meerv.)
15. vastələ.vənt vɔrnifəl me.rəvɪrt
16. ik bm bli. dak nit mitam me.əgə.ən bm
17. ik het ni ədə.ən - ju
18. vi hetətən ədə.ən - didə.r en didər ankumpt
19. ənspm - spinəwepə - rə.gisbəl (Smink) - en rə.bəsbəl (Kok)
20. pə.ət - məets (rond) - ba.ɲ - bənə.əwt - tvə.ila.nt (in tegenstelling, anders alleen la.nt bv. dē ku.ɲ lə.pə mtlə.nt) - pa.dəstul - ən həX - ən kɪkərt (kɪkərs is meerv.) - ən pənə - vugəl (jongeren : vɪmdər)
21. dikē.əl məktē dē helē bul antfəXtē | mdevar | dē helē vɪrəlt |
22. ɪksəjə vakrəl.ʃis en krəl.tjɪs Xə.və | vakrələ | zə.ət = zoet |
23. əŋəlant lə.tʃəl və.əwə sXə.pə əvbre.kə
24. zə hənəm is əbətē ook hē.ihədən həndebə.ət əhət en dē hənt hətəm is əbətē
25. gə.fmə əm pə.r bre.jə stē.nə - brəjər - dē brestē (dik het)
26. dā bē.lt stə.tər nime.ər (standbeeld —)
27. di kē.əl di hədən ləvə əzən prɪns | əzən hē.ər |
28. lɪʃəfə.r is nit mde hē.məl əblē.və | lɪ.ʃəfə.r = lucifer, meerv. lɪ.ʃəfə.rs |
29. dəsXoljɪŋəs bm mrtəme.stər nər dēze. əwə.st
30. ɪkəntəX ni kumə eriklə.r bm of erikrə.j bm | rə.jəkumə |
31. dē ku.ɲ ləsegre.X slubər | liŋzə.t - li.ɲ - me.əl-slubər | dē drə.ɲkton = ton, waarin het voedsel van de koeien gemengd werd |
32. hi kənit Xənvərəkə - hi het mze kē.əl
33. stektjɪ stəkɪs mdi bezəm
34. nē. zəspə.lənitme.r mɪtike.gəls
35. hē.j ɪkhejə en ɪkheju altvəkərərupsə | mɪ.ɲ = mij |
36. dipər isnirip - dər zɪtənəX vɪtəpɪtə m | dē pɪtə bmoX ni zwa.rɪt |
37. zə bəmt lə.ɪnt (b.v. om te melken) | lə.ɪnt kən
- zowel e.rpələ.nt. dus bouwland zijn, als wei- en hooiland |
38. zə hətəm e.rst fanse gelt əvəhələpə | əpmə.kə | hələpə |
39. divə.nt zələt nō.t fē.r brəjə
40. zɪstē hələfandē melək kwit
41. di ma-n mutsə vrə.uw bistə.ən
42. mde.m zwemə is Xəvə.rlək | mdesXələdē |
43. hi het fə.əl prətjəs umdətɪ stə.rəkɪs
44. vyli mutē dē hələftərfan hēbē ən jyli dē ə.ndərə hələft
45. hələp tabe.t is upbərə
46. ənzə mətsələ.r isovet əzən və.rəkə (dik) of əzənslə.k (vuil)
47. zə bm umət fē.rst əntsprɪjə - zə hənər vɪməwə.t | zəwə isvətə | ən kləXidun = om iets wedden | ən məs vətə = een mes slijpen |
48. dē bə.məsnəjər zalde bə.m grifələ (er zijn geen boomkwekers)
49. du e.rzət fənstər dɪX | dydət fənstərlyk dɪXɪt | (fənstər = houten blind luiten - rə.m = glas met omlijsting)
50. zəly.jə vārde vrugə kərək - dē lə.tə kərək - tlo.f
51. bətsprə.i - kɪkərdɪl - vəsprə.ijə (bv. het bed van 'n zieke) - y.tsprə.ijə - ytbə.ijə - klə.rmə.kə (een vel bərs.ijə) - ənsnə.j bro.utsme.rə - məstrə.jə en məslə.ən | bəter |
52. divrə.uw ook dafro-məs hətər hə.ər lotē knɪpə (van lang tot kort) (als fro-məs wordt gebruikt dan iets minachtends er in)
53. zən və.dər hətəm zəsjə.r nər sXə.əl (sX bijna als f) lə.təgə.ən
54. ik hetəm nəg əvərə.jə umzələ.t ləjzət və.tər təgə.ən
55. və.lə və.rzə zijē hir ni fə.əl | m dē.zə stre.ək |
56. e.r(d)əpətə bɪmfə.əlvert | kəlsə pətə zijn ook bruin (bryn) van kleur |
57. dē sXɪtər stə.t bide ə.və - uptə hē.r = in het grote woonvertrek | vy.rkələk = kuil, waarin het vuur ligt | uptəplə.ət |
58. mɪert izət nəX tē kə.ɪt umtə kə.tsələ
59. di kē.rs brə.ɪnt Xut - ɪstni | lɪXɪt |
60. hitrukət pə.rɪt ənsəstərt (mv. stə.rtə (Smink) - startē (Kok))
61. tu kwəmə jyli altē.it hi.r ook idər jə.ər hi.r nər dē kərəməs
62. ənzə livə hē.ər ook lifhē.ər is vəlməkt zə.ite pə.tər
63. jəzəX məwəl mər jəzə.i nɪks (rest overbodig gevonden)
64. dəzwələvə zələvəl gə.uw kumə
65. gə.jə vando.X ni kə.rtə
66. e.təzə ok Xrə.X kē.es meər lɪsə zyli ok Xrə.X kē.es
67. dəmə.tər is kəpət - hɪlə.it andē kə.ɪnt - hi lə.it mde.slə.ət | stə.mfɪts vroeger gezegd | dər zɪt rəpyjə = hij moet gerepareerd worden | (dit oudenrvets)
68. tɪzən hē.tə ook və.rəmədə.X əwəst ən tɪs nəX mukərəX vənə.vənt (mukərəX = brəjərəX ook brəjərəX)

69. da.tjuŋ lo.pɔt upseblo.ɔtə pɔ.ɔtə | vutə is netter |
70. di ka.n hədən ba.rst ook dɔ.r zɪtən ba.rst mdika.n
71. ɪkʷɔ.u datə pɔ.st əm brɪf brɔXt (pɔ.st ook als
groet gezegd)
72. mən hart dutse.ər ook ɪk het pɪ-ŋ amə hart
| pɪ-ŋ mɛlif |
73. ɪkan mɛXɪn dwarsə mmə umgɔ.ən ook mɪti
mmə umgɔ.ən - zə kumə overal dwars tegənm
74. nɔ.tsXuft spa.nə en zətə wɛtpe.rɪt fardə niwəkər
75. ɪk bəmambitjə kɔ.rseX vando.X - vardəmideX
hakətəl
76. de juŋ vandə kɔ.nŋ ɪzok soldɔ.ɛt əwɛst
77. vɛtjə gmʷɔ.gəmə.kər tə vu.nə - enərə pɔ.rɪt
| əm piləbo.əX - re.gəbo.əX | rəwmo.kər is
verouderd |
78. dər zɪtə laŋə dɔ.rəs andi rɔ.ɔzə
79. dɔ.r gelovik nɪks fan | gm vɔ.ɔrt |
80. tkɪnt bazaldo.ɛt vardazət kɔ.nə dɔ.ɔpə | nu =
nu |
81. hihət ləkɔ.gə en ləkɔ.ərə
82. hɔ.r derətjə het (= heeft) mɪdən mantjə nɔrt
bɔsəgɔ.ən um brumɛls tə pləkə | sXɔ.ltjə =
schaaltjə |
83. dɔ.r ɪzənspeert (Van Dijk) en spɔrt yɪlə.ər
84. di vɛnt disXra.r.wə nɔgalefə | hisXra.r.wə zo hart |
grmɛ = huilen - my.lə = aanhoudend huilen
van een kind |
85. de mmə zɔ.Xtənɪks a.ndərs asXə.lt | rikdum |
86. dər bək isodro.əX fandə du.rst | tɪs bəgɔst = het
is begonnen | zə hən harstikədurst |
87. əjə dɔ.rhe.ngɔ.t ɪzətum - di vɛX drə.ɪjtəm bitjə
| dɔ.r zɪtən bɔXtənin |
88. ɪk het fardəkle.inə juŋ əntruməltjə əkɔ.Xt
| ən kukjəstrum - bro.ɔstruməl | (vroeger gezegd
əkɔ.ft voor ± 30 jaar nog iemand die het zei)
89. di buk is kəpət en dɔ.ɔtəgɔ.ən - hi hatən kɔrst
məslɪkt en ɪzəstɪkt
90. zə litjə vɔs vɛlkərt mɔr tɔ.X mɔ.əj
91. ytəzən ɪzətət bə.st | mdə sXɔ.dy.u en fɔ.dyw |
92. ənjɔ.gər mut Xut kənə mɪkə (schutter —) | jɪtə =
schieten | də strə.pər |
93. zək mə kut ɪzəp
94. ɪk vɛt ni vɔkəm zɔ.kəmut
95. ən kɔ.uwə keldər is Xut fɔrət bi.ər
96. ɪk mɔ.s əsəblut drɪŋkə umantəstə.rəkə
97. ɪk mut ɛrztət frɛtə ɔp də.əl kryjə | bitə - knɔ.lə |
ɪkmut də kup vurə |
98. mən brɔ.r vɔ.sət | harstikə zat = zeer moe |
| ən fɪ.rədə.rə = een wild meisje |
99. dimelekbur mutən stak fə.r rijə
100. di kərəmelək is dan en zy.r - sty.rɪtam dərme.j
tərɔX
101. vyli zɔ.uwə di pat mən.y.r vɔlkənə mɔ.kə (ən
pat is gemetseld of opgebouwd uit betonnen rin-
gen)
102. dər is nɪ.rks ɔp əmtəzə.əgə - a) hi is arəX səky.r -
b) dazən səky.r vɔ.rəkjə | də kɔmt krekan |
103. hi kumt nɔ.ɛt əmənytəɔ.ɛt
104. mɪtɔ.lijə bm bə.rəgə di vy.rspy.gə (spy.gə =
overgeven - toe.fə = speksel verwijderen |
vanamtaftəfə = scherp zijn mening zeggen |
105. darəvi dɔ.r upɛ drakə (als men iets voor- of ach-
teruit wil brengen gaat men er tegen dɔ.uwə)
| drakə ɔp een bel |
106. mikarək (= Nijkerk) of m bɔ.rə (= Baarn)
hənzə ənstak fandə bragɔvɔvɔ.rə | ɪmbo.m |
107. jə mut əns falə əs kumə kɪkə
108. hi is fan lɔ.və əkumə mɪdən buŋk Xɛlt | ən
knɪ.p - əm by.l (linnen zakje, waarin geld werd
gedaan) | əm by.lfə |
109. didə.r is fan bə.kəhɔ.ɛt əmɔkt | əmbə.kə - ɛ.ɪkə.
lində. pepələbo.m |
110. əngətrɔ.uwde vrɔ.uw mut Xut kənə nɛ.ijə
111. ɪk het hiir grasəzə.ɪt - mɔr tva.s Xm gut sɔ.ɛt
bɛtər : that Xɪn gut sɔ.ɛt əwə.st
112. də brɔ.uwər zɛ.ɪt dat nɔX tə dy.rɪs ɔmtə bɔ.uwə
| zə.ɪ = zei (verl. tijd) | maldər = molenaar |
113. bakə - ɪk bak - jɪ bakt - hi bakt - vyli bakə -
ɪk baktə - jɪ baktə - hi baktə - vyli baktə - vyli
hənəbakt | vlə.ɪs brɔ.jə |
114. bijə - ɪk bij - jɪ bit - hi bit - vy.li bijə - bijə vyli -
ɪk bɔ.əj - ɪk het əbɔ.əjə - bɔ.jəzɔli ok
115. tɪzən kɛ.intjə mɔr tɪzən ləkərsigɔ.rɪjə | tɪs
barfɪ-ŋ |
116. hiir kəjə ɛ.ɪjər krɪgə ɔptə mɔ.rək
117. hi het əzə.ɪt datɪ amɪ-ŋ zalɔdŋkə
118. də mɛ.ɪt zə.ɪ datɪ gəlɪkha.t
119. dərɔvə vyf prə.ɪzə | vyftəX - vs.ɪftɪn vroeger
vyftɪn |
120. ɔndər di bɔ.əm legə.vəls.ɪkəls
121. tvɔtər zagɔ.uw kɔ.kə - tkoktəl
122. tho.j is nɔXrən mɔr tɪs nɔX mɔr pas əm.ɪt
123. mɔjənə.zə mɔ.kəzə mɪtə dɔ.ər vənən ɛ.ɪ | ən
ɛ.ɪ mɪ tve dɔ.ərə |
124. də bompjə zaldɔ.r mɔjələk en mɔjələk (Van
Dijk) kənəgrɔjə
125. di of də pɛstɔ.ər het Xujə vrɔ.ŋ
126. əns ɔ.uwə hy.s ɪzovəbra.nt
127. də mɛlək spɔ.ɪt ytət Xə.ər vandəku | spɔ.nə =
spenen |
128. də kɔstər ly.t - ən kry.s - tve kry.sə
129. də kry.wə.gəbo.mə by.gə dər vandə vɔrɔXt
130. də tve mufə kwamənbɔy.tə | də dɛ.ɪtsərs |
131. zə hənəm bɔnt ən blɔ.uw əslugə | ədrugə -
əvrugə |
132. dɛstrɪ.p zəmbitjə dan - flɔ.uw en la.f
133. də snɪw lɛ.ɪt dɪk - dər lə.ɪə helə ɔpərs snə.uw
134. tɪzən pɔ.əs ələ.jə dəkjə vɔrət lɛtst əzɪnhət
| ɛ.uvɪXtɛ.ɪt |
135. nɪkə.rək vɔrt nūŋ ənhələ nɪ.uwə stɔ.t
136. du.n - ɪk dudət - jɪ dudət - hi dudət - vyli du.nət -
jyli dunət - zali dunət - ɪk de.ɪjət - jɪ de.ɪjət -
hi de.ɪjət - vyli de.jənət - jyli de.jənət - zali
de.jənət - de.ɪ ɪkɪ.t - de.ɪ hi ɛt mɔr - de.jə zyli
ɛt mɔr
137. dɔ.pə - dɔ.pjərək - dɔ.pfɔnt - də soldɔ.tə
138. dɔrə - hi dɔrst - hi dɔrstə - hi hɛdɔrst
139. bi.ndə - ɪk bi.nt - jɪ bi.nt - hi bi.nt - vyli bi.ndə -
juli bi.ndə - zali bi.ndə - bi.nɪ - bɔnɪ - ɪkhet
əbunde | stro.j |
140. Locale landmaten : endamət = 400 Rijnlandse
roeden - ən vɪrəl = 100 roeden (deze maten
gebruikt in de polder (in het lange gedeelte) -

ema.rege = 600 roeden - em bander = 704 roeden

141. *Locale waternamen* : de e.m - de mo.løvetørn - de kø.pøvetørn - de vije vøtern - de lo.k (uit-

spraak in Nijkerk de la.k) - de hø.rse vøtern - de dystør vøtern - de kø.lhørse vøtern - de slo.Xse vøtern (al deze qeteringen gaan naar de Eem).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is ho.gelant

De inwoners zijn ho.gelander

Geen bijnaam bekend.

Aantal inwoners op 1 jan. 1959 : 4581 inwoners

Taaltoestand: Gedeelten van de gemeente : de ham - de birk - kylhø.rst - de slo.X - zeldert - de lodøk - de hø.rse braX - et niwela.nt - tho.rjtø - thalfe.en - zø.vøhy.zø - de laņe o.rt - de bra.nt - de hø.ge ste.aX - byrsdik - ho.Xlanderfe.en - vmkehuf - de huf - lindert - tXen - røndum zss (= weg om zes huizen heen, nu staan er meer) - de ko.ep - sXøthørst - ve.rhørst.

Er is geen verschil in het dialect van de verschillende uurtschappen. De oorspronkelijke bevolking spreekt het dialect, maar $\pm 1/3$ deel van de bewoners is van elders gekomen.

Middelen van bestaan : gemengde landbouw + veeteeltbedrijven, meer veeteelt dan landbouw, in het lage gedeelte alleen veeteeltbedrijven. Veel arbeiders werken in Amersfoort op fabrieken, landbouwcoöperatie en zuivelfabriek, proefboerderij : de Schothorst.

Zegslieden : 1. Evert Sminck ; 55 j. ; hier geb. ; boer ; heeft hier altijd gewoond ; V. en M. van Hoogland ; praat gewoonlijk Hooglands.

2. Johannes Hermanus Kok ; 50 j. ; hier geb. ; heeft hier altijd gewoond ; V. van Hoogland, M. van Stoutenburg ; praat gewoonlijk Hooglands.

3. Everardus van Dijk ; 46 j. ; hier geb. ; gemeentesecretaris, heeft hier altijd gewoond op 5 jaar na (toen in Hilversum) ; V. van Stoutenburg, M. van Hoogland ; praat gewoonlijk A.B.